

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/40/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5717208204
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5717208204.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Jozefa Turzu, v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO : 47 967 692, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubříková, PhD., s.r.o., so sídlom Bratislava, Martinčekova 13, IČO : 50 361 368, proti žalovanému: C. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. T. XX, o zaplatenie 2.023,69 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 6Csp/105/2017-106 zo dňa 05. 12. 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiadnemu z účastníkov sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin zamietol žalobu, ktorou sa domáhal žalobca (pôvodne Poštová banka, a.s.) zaplatenia sumy 2.023,69 Eur s príslušenstvom z titulu zaplatenia zvyšku poskytnutého úveru, ktorý pre neplnenie povinností zo strany žalovaného bol dňa 15. 05. 2014 zosplatnený. Žalobu súd zamietol z toho dôvodu, že nárok je premlčaný, nakoľko premlčacia doba začala plynúť dňom zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú pôvodný žalobca pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru zo dňa 25. 01. 2014. Žaloba bola súdu doručená dňa 22. 05. 2017, a teda nárok súd považoval za premlčaný. Na námietku premlčania prihliadal súd ex offa v súlade s ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. O trovách konania rozhodol súd v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP a žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko tieto si neuplatnil ani mu žiadne nevyplývali zo spisového materiálu.

2. Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom zástupcu podal odvolanie žalobca. Ako dôvod uviedol všetky jednotlivé ust. § 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP. Z obsahu odvolania vyplynulo, že sa nestotožnil s tým, aby súd ex offa prihliadal na premlčanie, poukazoval pritom na skutočnosť, že došlo ku zosplateniu celej dlžnej sumy a budúcich jednotlivých splátok, znamená to stratu výhody splátok pre dlžníka, nie však zánik, resp. zrušenie samotnej zmluvy o úvere. Plynutie premlčacej doby podľa neho nastane odo dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. V tomto prípade ešte pri splatnosti vo výzve na splatenie dlžnej istiny s príslušenstvom bola daná paričná lehota na plnenie, a to 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia uvedenej výzvy. Lehota na plnenie zo strany žalovaného uplynula dňa 30. 05. 2014, a preto mohol prvýkrát svoje právo na súde uplatniť až dňa 31. 05. 2014. Podľa názoru odvolateľa tak svoje právo uplatnil včas. Ďalej uviedol, že na všetky úverové vzťahy vzniknuté pred 01. 04. 2015 bolo nevyhnutné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže zákonodarca až s účinnosťou od 01. 04. 2015 určil výnimku, že spotrebiteľské úverové vzťahy sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Pokiaľ súd posudzoval vzťah vzniknutý pred týmto dátumom v súlade s ustanoveniami

Občianskeho zákonníka, uplatnil nepriamo retroaktivitu. Inštitút ochrany spotrebiteľa neznamená jeho absolútnu ochranu v tom zmysle, že by sa mohol ex post dovolávať neplatnosti svojich právnych úkonov, ktoré učinil dobrovoľne (Najvyšší súd ČR 23Cdo/1201/2009). Odvolateľ tiež poukázal na názor JUDr. Lalíka, podpredsedu Ústavného súdu SR, keď konštatoval, že všeobecné súdy vrátane Ústavného súdu ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavru akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu a to sa dotýka samej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti. Takýto postup orgánov ochrany práva je nielenže absolútne „nevýchovný“, ale aj absurdný v rozpore so zásadou rovnosti. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie, prípadne žalobe aby vyhovel a žalovaného zaviazal k náhrade trov konania.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

4. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v intenciách ust. § 379 až § 381 CSP a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Pri preskúvaní napadnutého rozsudku odvolací súd vychádzal z rozsahu odvolania, zo spisového materiálu, ako aj zo skutkového stavu, tak ako ho zistil súd prvej inštancie. Odvolací súd na základe uvedených skutočností, ako aj záverov prvoinštančného súdu dospel k tomu, že tento v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 195 CSP a vo veci samej dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a na ktoré v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol zistený skutkový stav, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s § 220 CSP zdôvodnil. Aj odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v tomto prípade je nárok premlčaný, a preto záver súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby z dôvodu premlčania uplatňovaného nároku je vecne správny.

6. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že vzhľadom na právny vzťah medzi stranami sporu charakterizovaným ako absolútny obchod je potrebné pri jeho posudzovaní aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže vzťah vznikol pred 01. 04. 2015. Nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútného obchodu na otázku premlčania nároku z nej vyplývajúceho je potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu strán sporu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto právne posúdenie je už v aplikačnej praxi súdov ustálené a vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/2013 zo dňa 19. 06. 2013, v ktorom konštatoval, že prednostným uplatnením ustanovení Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa má úver ako absolútny obchod upravený Obchodným zákonníkom nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa. Odvolací súd nemal dôvod sa od takto vysloveného právneho názoru odchýliť. Napokon novela Občianskeho zákonníka vykonaná zák. č. 102/2014 Z. z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy práva obchodného. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý pokiaľ ide o posudzované otázky premlčania, otázky právneho ručenia, zmluvnej pokuty, odstúpenia od zmluvy, uznania záväzku a pod., aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. I keď je toto ustanovenie účinné od 01. 05. 2014, predstavuje výkladový status, ktorého cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj dovtedy platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky. I Najvyšší súd SR vo svojej aktuálnej rozhodovacej praxi zaujal názor, že ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy práva obchodného, sa od jeho účinnosti (01. 05. 2014) vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou (3MCdo 14/2014, 2MCdo 2/2015). Odvolací súd sa s uvedeným právnym názorom stotožnil, keď spotrebiteľské zmluvy vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom (občanom) a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy je nutné považovať za typicky občiansko-právne vzťahy. Žalobca v rámci podaného odvolania namietal aplikáciu ust. § 5b, ktoré bolo do zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa zavedené s účinnosťou od 01. 05. 2014, argumentujúc tým, že je ho ako hmotno-právne ustanovenie možné použiť len na tie právne vzťahy, ktoré vznikli

po jeho účinnosti, ani tu sa s takouto argumentáciou odvolací súd nestotožnil. Je nepochybné, že súd rozhodujúci o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Niet pochýb o tom, že ust. § 5b má procesno-právny charakter, nakoľko pojednáva o rozhodovaní orgánu, čo je jeho procesná činnosť a zakotvilo povinnosť súdu v každom konaní so spotrebiteľským charakterom preskúmať, či nárok nie je premlčaný, resp. či nie je daná iná zákonná prekážka, ktorá by znemožňovala nárok priznať. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie toto ustanovenie bolo jednoznačne zakotvené do nášho právneho poriadku a v tom čase bolo platné a účinné, preto nemal súd prvej inštancie inú možnosť ako takéto „vznesenie námietky premlčania“ vykonať v mene spotrebiteľa. Aj keď v zmysle Nálezu Ústavného súdu SR takéto ustanovenie nie je v súlade s Ústavou, účinky Nálezu nastávajú až do budúcnosti. Pokiaľ teda súd prvej inštancie zo zákona mal povinnosť prihliadnuť na námietku premlčania, jeho postup bol správny. Čo sa týka samotného plynutia premlčacej doby podľa § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. S poukazom na citované ustanovenie súd prvej inštancie správne ustálil začiatok plynutia premlčacej doby najneskôr v deň zročnosti nesplnenej splátky, pričom predčasná splatnosť úveru bola vykonaná v súvislosti s omeškaním úhrady splátky splatnej dňa 25. 01. 2014. Pokiaľ by aj súd počítal začatie plynutia premlčacej doby odo dňa splatnosti úveru, t. j. 15. 05. 2014, nie je možné si započítať ďalšiu lehotu určenú na plnenie dlhu dlžníkovi (10 dní) tak ako na to poukázal žalobca. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty v občiansko-právnych vzťahoch, aby v primeraných dobách uplatnili svoje nároky práva a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené plniť svoje povinnosti. 3-ročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd. Ide o objektívnu možnosť vykonať právo bez zreteľa na to, či oprávnená osoba (veriteľ) by mohla právo subjektívne vykonať alebo nie, t. j. či oprávnený subjektívne vedel alebo nevedel o svojom práve. Ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá alebo inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu. Ak doba plnenia nie je určená zákonom, rozhodnutím alebo zmluvou, splatnosť vyvolá veriteľ tým, že dlžníka požiada o plnenie (v tomto prípade splatnosť vyhlásil 15. 05. 2014), pričom platí, že ak má veriteľ možnosť sám vyvolať splatnosť dlhu, má právo aj vykonať svoje právo vyplývajúce zo záväzku. Pre účely premlčania je preto významný prvý objektívny okamih, kedy tak môže urobiť a požiadať o plnenie. Rozhodujúcim je preto bezpochyby deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol (po vyhlásení splatnosti dlhu 15. 05. 2014 a nasledujúci deň). Nemožno sa teda stotožniť s tvrdením žalobcu, že splatnosť dlhu nastala až po uplynutí lehoty, ktorú sám stanovil na plnenie dlhu dlžníkovi, pretože by tak sám určoval stanovením nejakej lehoty začatie plynutia premlčacej doby. Ako už bolo však vyššie uvedené, jedná sa o objektívne daný okamih (keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz). V opačnom prípade by mohlo dôjsť k tomu, že samotný veriteľ môže ovplyvniť začatie plynutia premlčacej doby. Pokiaľ by teda súd počítal začatie premlčacej doby od okamihu zosplatenia úveru, aj tak by bola žaloba podaná po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby (16. 05. 2017).

7. Pretože odvolateľ neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by sa nezaoberal súd prvej inštancie, resp. ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav odvolacím súdom, z týchto dôvodov rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd ako vecne správne potvrdil.

8. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na ust. § 396 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko podľa úspechu v konaní by trovy prináležali žalovanému, tento si však žiadne trovy neuplatnil ani mu nevyplynuli z obsahu spisu.

9. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).